

Landschappelijke inpassing Rengelinkweg 6 in IJzerlo

 Gemeente Aalten	Behoort bij besluit van college van burgemeester en wethouders van Aalten WA-17-0068-600 d.d. 26-4-2018
--	---

Landschappelijk inpassingsplan
Rengelinkweg 6 in IJzerlo

Opdrachtgever en contactpersoon: dhr. W. Krajenbrink

Projectnummer en versie: 1036, versie 1.0		Status: concept
Projectleider: Ing. P.Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P.Leemreise	Rapportdatum: 2-3-2017
Ligging projectgebied: Rengelinkweg 6 te IJzerlo, gemeente Aalten		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	3
2 Plangebied.....	3
2.1 Ligging van het plangebied.....	3
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	3
2.3 Landschap.....	4
3 Voorgenomen activiteit.....	5
4 Analyse van de ruimtelijke kwaliteit	6
4.1 Ruimtelijke kwaliteit.....	6
4.2 kansen voor versterking.....	7
4.3 Randvoorwaarden.....	7
5 Het ontwerp	7
5.1 Voorstel voor landschappelijke inpassing.....	7
5.2 Inrichting	8
5.3 Beheer	10

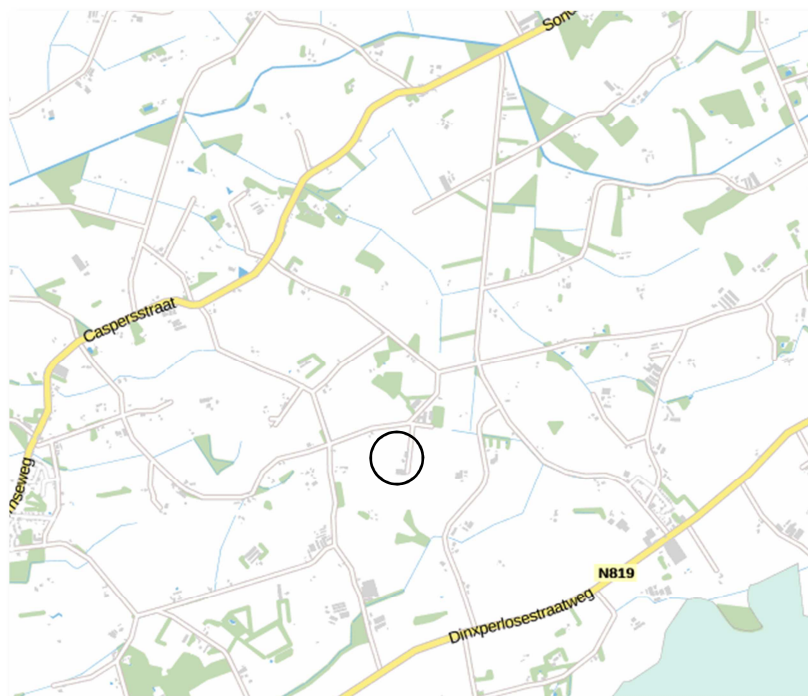
1 Inleiding

Er zijn concrete plannen voor de bouw van een nieuwe varkensstal op een perceel aan de Rengelinkweg 6 in IJzerlo. Omdat het agrarisch bouwvlak gewijzigd dient te worden om de bouw mogelijk te maken, stelt de gemeente Aalten als eis dat het nieuwe erf landschappelijk ingepast dient te worden. In voorliggend rapport wordt een concreet voorstel voor landschappelijke inpassing van het gehele erf gepresenteerd. Naast een verbeelding van het erfpassingsplan, wordt ingegaan op de aanleg en beheer van de erfbeplanting.

2 Plangebied

2.1 Ligging van het plangebied

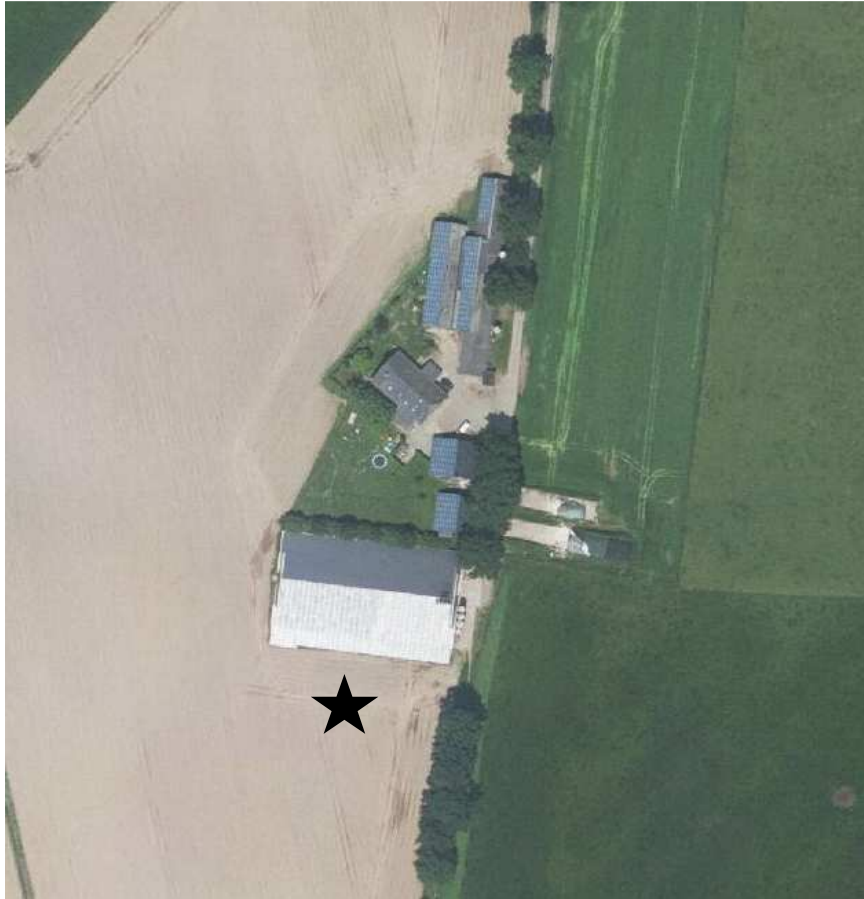
Het plangebied ligt aan de Rengelinkweg 6 in IJzerlo, gemeente Aalten. Het ligt in het buitengebied, circa 1,5 kilometer ten westen van IJzerlo. Op onderstaande topografische kaart wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Globale ligging van het plangebied (bron: PDOK).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied vormt een deel van een bestaande varkenshouderij. Op het erf staan een (woon)boerderij, vier varkensstallen en twee werktuigenbergingen. Het grenst aan de oostzijde aan de Rengelinkweg. Dit is een doodlopende verharde weg die vanaf de Gelinkweg toegang tot het erf biedt. De Rengelinkweg loopt vanaf het erf door als onverhard fietspad richting het verlengde van de Rengelinkweg. Het erf grenst aan de noord-, west- en zuidzijde aan agrarisch cultuurland; tijdens het veldbezoek in gebruik als akkerland. De bedrijfsgebouwen liggen vrijelijk zichtbaar in het agrarisch cultuurland. Er is een harde overgang van het cultuurland naar het erf. Beplanting of een raster op de grens tussen beiden ontbreekt. Op het erf is weinig erfbeplanting. Ten noorden van de grote varkensstal is een struweelhaag met o.a. hazelaar en veldesdoorn aangeplant. Langs de Rengelinkweg staan zomereiken laanbomen. Op onderstaande afbeelding wordt het plangebied in detail weergegeven.

Detailopname van plangebied. De beoogde uitbreidingslocatie wordt met de ster aangeduid.

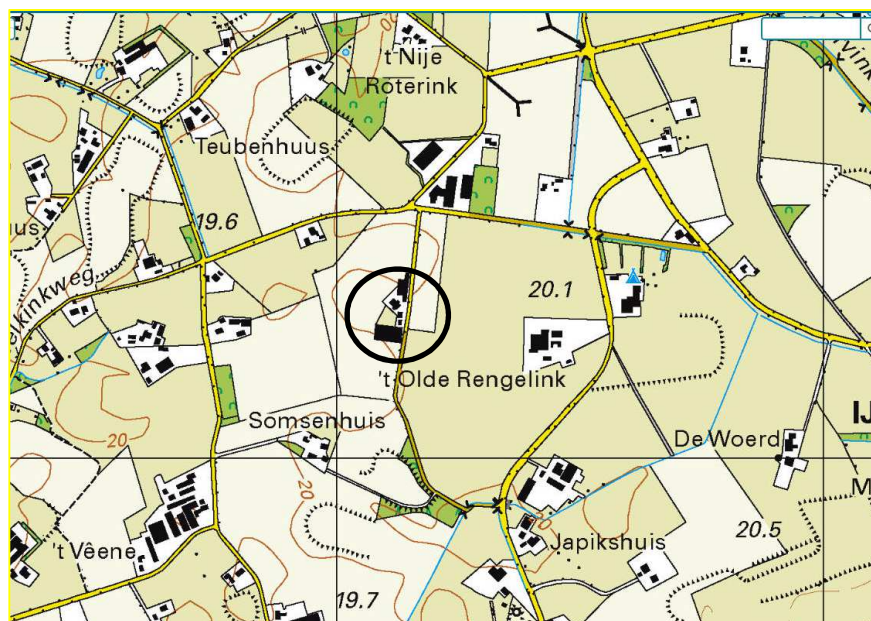
2.3 Landschap

Het plangebied ligt in het kampenlandschap. Dit is een oud agrarisch cultuurlandschap dat gekenmerkt wordt door een grillige verkaveling waarbij boerderijen verspreid in het landschap liggen, soms op enige afstand van doorgaande wegen. Het kampenlandschap bestaat uit een afwisselend landschap van essen (de kampen), bosjes en hooilanden in de lagere, nattere delen van het landschap. Deze natuurlijke ordening van hooiland op de natte plekken en bouwland op de drogere essen is anno 2016 verdwenen. De aanleg van afwateringssloten en een meer rationele grootschalige blokverkaveling, welke uitgevoerd zijn tijdens de ruilverkaveling, heeft het oorspronkelijk landschapsbeeld en het landbouwkundig gebruik sterk beïnvloed. Zoals zichtbaar op de historische topografische kaart van anno 1900, is het plangebied geen historische bouwplaats. De oorspronkelijke boerderij is vermoedelijk gebouwd rond 1930.

Kenmerkende beplanting van het kampenlandschap zijn de zomereiken laanbomen en de verspreid liggende loofhoutbosjes. De meeste kavelgrensbeplanting, zoals struweelhagen rondom de essen, zijn tijdens de ruilverkaveling verdwenen. Op natte plekken treffen we nog wel knotwilgen en knotelzen aan, zoals fraai zichtbaar op het erf aan de Teubenweg 4.

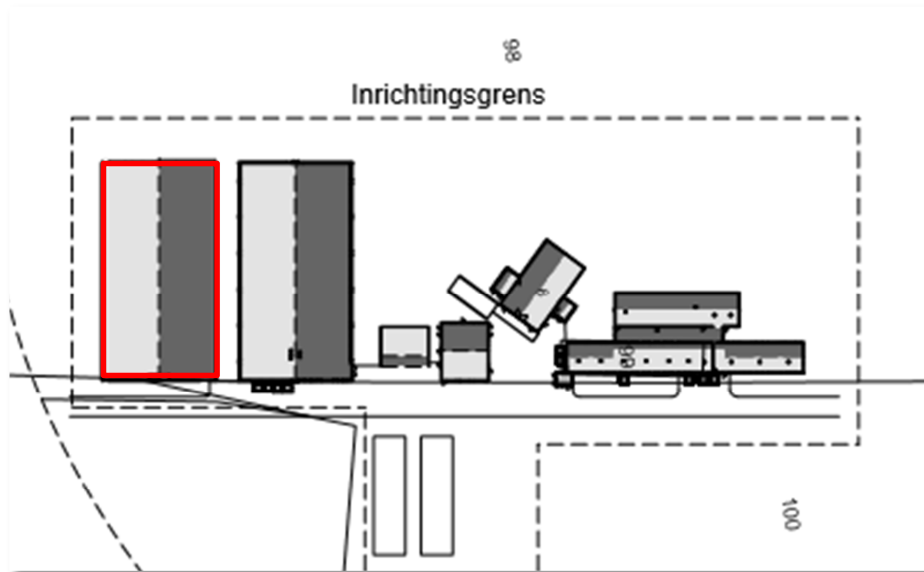
Ligging van het plangebied op de historische topografische kaart anno 1900.

Ligging van het plangebied op de actuele topografische kaart anno 2016.

3 Voorgenomen activiteit

Het concrete voornemen bestaat om een nieuwe stal te bouwen, ten westen van de reeds bestaande stal. Een aanwezig overstek, momenteel bedekt met zonnepanelen, zal afgebroken worden. Op onderstaande afbeelding wordt het wenselijke eindbeeld weergegeven. De zuidzijde van het dakvlak zal benut worden om zonnepanelen te plaatsen.

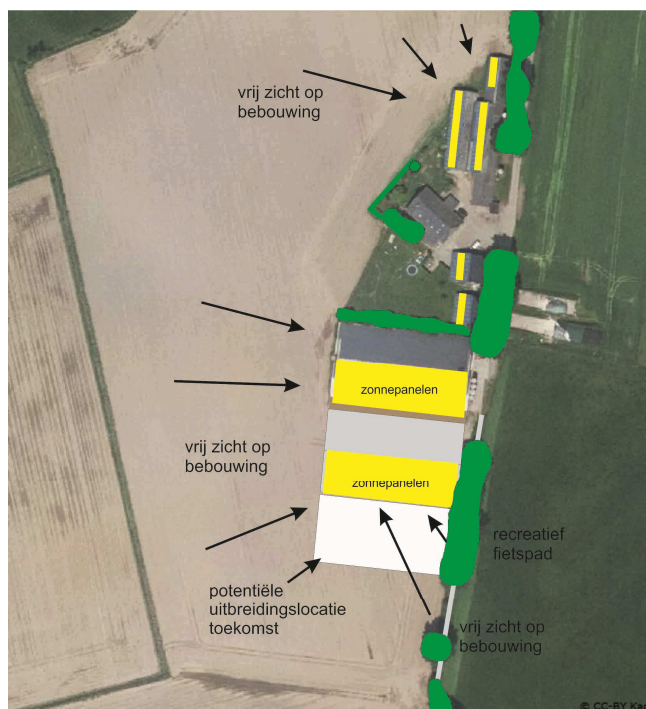

Wenselijk eindbeeld. De nieuw te bouwen stal wordt met de rode lijn aangeduid (bron: Pit Bouwadvies)

4 Analyse van de ruimtelijke kwaliteit

4.1 Ruimtelijke kwaliteit

Het huidige erf ligt duidelijk zichtbaar in het agrarisch cultuurland. Tussen het erf en het omringende agrarische cultuurland is nauwelijks sprake van een fysieke afscheiding in de vorm van beplanting of een raster. Het plangebied ligt aan het einde van een, voor autoverkeer, doodlopende weg. Waar de verharde weg stopt, kunnen fietsers hun weg nog wel vervolgen over de Rengelinkweg. Erfbeplanting ontbreekt nagenoeg volledig op het erf. Op het erf staan slechts enkele struiken, heesters en een struweelhaag langs de zijkant van de varkensstal. Op onderstaande afbeelding wordt de analyse van de ruimtelijke kwaliteit visueel weergegeven.

Analyse van de ruimtelijke kwaliteit van het erf.

4.2 kansen voor versterking

De volgende maatregelen worden voorgesteld om de ruimtelijke kwaliteit van het erf te versterken.

- Verminderen zicht op bedrijfsgebouwen; vooral om het zicht op het erf vanaf de Gelkijkweg en Giebinkslat te verminderen
- Aanbrengen fysieke begrenzing tussen erf en naastgelegen agrarisch cultuurland
- Toename erfbeplanting

4.3 Randvoorwaarden

Bij het opstellen van het inpassingsplan is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten;

Toekomstige uitbreidingsplannen

Het agrarisch bouwblok wordt aangepast zodat in de toekomst mogelijk een nieuwe stal gebouwd zal gaan worden naast de nu geplande stal. Het is niet zinvol om beplanting aan te brengen op een plek die mogelijk binnen afzienbare tijd bebouwd zal gaan worden. Uit een gesprek met de initiatiefnemer blijkt dat dit een reële optie is.

Zichtbaarheid bebouwing

Agrarische bebouwing mag zichtbaar zijn in het agrarisch cultuurlandschap. Het uitgangspunt is niet om alle bebouwing achter een 'groene muur' te plaatsen. Lelijke objecten worden bij voorkeur wel achter 'groen' geplaatst.

Inheems plantmateriaal

Uitheems plantmateriaal, zoals laurier, fijnsparren en coniferen in siertuinen zijn acceptabel. Het gebruik van uitheems plantmateriaal buiten de siertuin wordt verwijderd en vervangen voor inheems plantmateriaal.

Streekeigen beplantingsvormen

Als plantmateriaal voor nieuwe beplanting wordt streekeigen beplanting gebruikt en benut als streekeigen beplantingsvorm. Beplantingsvormen zijn het resultaat van actief beheer, zoals hakhout, knotten, hoogstamfruitboombeheer, scheerhagen etc.

Landschap

Het plangebied ligt in het kampenlandschap, op de overgang naar het heideontginningslandschap. Kenmerkende beplantingsvormen van het kampenlandschap zijn o.a. zomereiken laanbomen, erfbosjes, hoogstamboomgaarden en struweelhagen.

5 Het ontwerp

5.1 Voorstel voor landschappelijke inpassing

Om het erf landschappelijk in te passen worden de volgende maatregelen voorgesteld:

- Aanplant struweelhaag langs bestaande stallen aan noordzijde van het erf
- Aanplant drie hoogstam fruitbomen langs de rand van het erf
- Aanplant struweelhaag westelijk van de beide grote stallen
- Aanplant vier zomereiken zuilbomen (deze worden verwijderd als er een nieuwe stal gebouwd wordt)
- Aanplant struweelhaag parallel langs het fietspad Rengelinkweg; deze haag vermindert het zicht vanaf het fietspad op het erf.

Op onderstaande afbeelding wordt het wenselijke eindbeeld weergegeven.

5.2 Inrichting

Om tot het wenselijke eindbeeld te komen dienen de volgende inrichtingsmaatregelen genomen te worden.

Aanplant struweelhaag

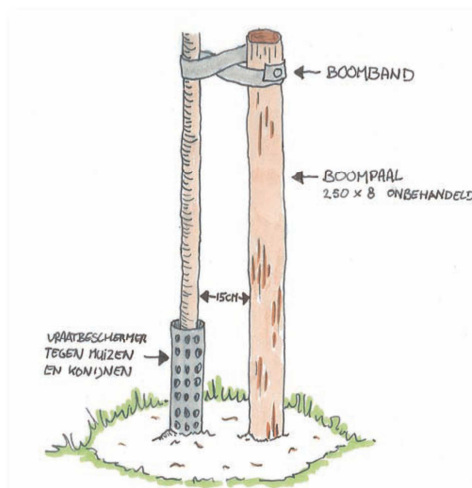
De drie struweelhagen bestaan uit een enkele rij, gelijk gemengde struweelbeplanting en bestaan uit sleedoorn, Gelderse roos, wilde liguster, hazelaar, lijsterbes, veldesdoorn, hondsroos. Vanwege het uitstoelen van de beplanting is het plantvak ca 2-3 meter breed, afhankelijk van de ouderdom en fase in het hakhoutbeheer. Als plantmateriaal wordt plantsoen gebruikt met een minimale hoogte van 100-120 cm. Het plantsoen wordt geplant in een plantverband van 1,5 meter. In totaal wordt 220 meter struweelhaag aangelegd en worden ca 150 stuks plantsoen geplant.

Aanplant zomereiken

Er worden vier zomereiken (zuilvorm) geplant langs de zuidzijde van de nieuwe stal. Als plantmateriaal worden als laanboom gekweekte bomen gebruikt met een minimale stamomtrek van 14-16 cm op 1,5 meter hoogte. Het aanplanten van een boom kan plaats vinden tussen half november en half maart, mits het niet vriest.

Specifieke plantinstructie

1. Voor het aanplanten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen uitspreiden. Het plantgat dient daarom ongeveer een afmeting te hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.
2. Plaats daarna een boompaal van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm lengte bij 8 cm doorsnede), op ongeveer 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (dit is meestal het zuidwesten). Bevestig de jonge boom met een brede band aan de boompaal.
3. U kunt nu het plantgat weer dichtgooien. Pas indien nodig bodemverbetering toe door bijvoorbeeld potgrond te mengen met de grond uit het plantgat.

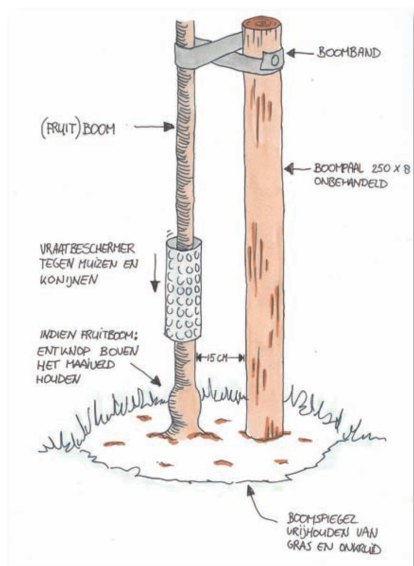
Links; zomereik in zuilvorm. Rechts; boom met boompaal.

Hoogstam fruitbomen

Er worden drie hoogstam appelbomen langs de rand van het erf geplant. Voor de aanleg van de hoogstam appelbomen wordt gebruik gemaakt van bomen met een maat van 10-12 cm (stamomtrek op 1,5 m1 hoogte). De hoogstam appelbomen worden in een ruim plantgat gepoot en ondersteund door 1-2 boompalen met boomband. Er wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van oude rassen. Deze zijn van nature robuuster en minder kwetsbaar voor ziektes en plagen.

Verder:

- Hoogstambomen kunnen meer dan 10 meter hoog en breed worden. Het is daarom belangrijk bij aanplant de fruitbomen op ruime afstand van elkaar te planten.
- Plant daarom appelbomen minstens 10 meter uit elkaar, peren en kersen 8 meter en pruimen 6 meter uit elkaar.
- Voor het planten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich wijd kunnen uitspreiden. Het plantgat moet daarom een afmeting hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los.
- Plaats daarna een boompaal van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm bij 8 cm), op ongeveer 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (dit is meestal het zuidwesten), waar u de jonge boom met een brede band aan bevestigt.
- U kunt nu het plantgat weer dichtgooien. Pas bij arme grond bodemverbetering toe door bijvoorbeeld potgrond te mengen met de grond uit het plantgat.

Plantadvies; hoogstam fruitboom met boompaal.

5.3 Beheer

Solitaire bomen

Geen beheer; mogelijk opkronen indien laaghangende takken hinder veroorzaken aan (landbouw)voertuigen.

Struweelhaag

De struweelhaag wordt beheerd als een hakhoutsingel. De beplanting wordt daarbij iedere 12-15 jaar afgezet door de stammen vlak boven de grond af te zagen. Deze lopen vervolgens weer uit waardoor een dichte houtsingel ontstaat. Tak- en tophout dienen afgevoerd te worden en niet op de stam gelegd te worden. Indien tak- en tophout versnipperd wordt, dienen de snippers verspreid in het element geblazen te worden en niet op bulten. Dit leidt tot verstikking van de vegetatie eronder. Om de breedtegroei van de struweelhaag te beperken mag de haag geschoren worden aan de zijanten.

Voorbeeld van een struweelhaag met geschoren zijkant (Etten, Tappenweg juli 2013)

Hoogstam fruitbomen

Het snoeien van fruitbomen wordt al eeuwen toegepast. Het snoeien van de fruitboom in de jeugdfase wordt de vormsnoei genoemd. De vormsnoei zorgt voor een bepaald model. Wanneer dat model is bereikt volgt de onderhoudssnoei. Ook kunnen fruitbomen op verschillende manieren gesnoeid worden.

Bijvoorbeeld met als doel productie of als doel het landschappelijk beeld. Landschapsbeheer Gelderland geeft basiscursussen voor het snoeien van hoogstamfruit.

Vormsnoei

De vormsnoei is vooral belangrijk bij de jonge bomen. Elke soort heeft zijn eigen specifieke vorm. Bij de appel wordt over het algemeen een bolvorm aangehouden zonder harttak. Peren vormen van nature meer een kroon met een harttak. Deze kroon krijgt meer een piramidale vorm. Nadat de fruitboom is aangeplant is het belangrijk direct de eerste vormsnoei toe te passen. Uit het gestel worden vaak niet meer dan 4 gesteltakken aangehouden, de overige takken kunnen worden weggesnoeid. Afhankelijk van de soort kunt u kiezen voor het behouden of weghalen van de harttak.

Onderhoudssnoei

Fruitbomen kunnen het beste jaarlijks gesnoeid worden. Het gaat daarbij om vervanging van minder vitaal, afgedragen vruchthout, het verwijderen van ziek hout en het verwijderen van verkeerd geplaatste nieuwe scheuten. In een regelmatig onderhouden, vitale hoogstamfruitboom zullen elk jaar nieuwe scheuten ontstaan. Een deel kan worden gehandhaafd en gebruikt als nieuwe vruchttakken. Een ander deel dient te worden verwijderd.